

2022_CBS_04569 **Indienen van een administratief beroep bij de Vlaamse Minister tegen de weigering van de aanvraag voor het plaatsen van verlichtingspalen van 5 m hoog langsheen het fietspad op de oude spoorweg Gent - De Pinte (Kastelenroute) - Goedkeuring**

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 28 april 2022

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

de heer Mathias De Clercq, burgemeester-voorzitter
de heer Filip Watteeuw, schepenen; mevrouw Elke Decruynaere, schepenen; de heer Sami Souguir, schepenen; mevrouw Tine Heyse, schepenen; mevrouw Isabelle Heyndrickx, schepenen; de heer Bram Van Braeckvelt, schepenen; mevrouw Hafsa El-Bazioui, schepenen
mevrouw Mieke Hullebroeck, algemeen directeur; de heer Luc Kupers, adjunct-
algemeendirecteur; de heer Danny Van Campenhout, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Filip Watteeuw

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 297

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het decreet betreffende het onroerend erfgoed van 12 juli 2013, artikel 6.4.4.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.3.13

Motivering

De Stad Gent heeft op 28 maart 20 een toelatingsaanvraag ingediend om verlichtingspalen te plaatsen langsheen het fietspad in het beschermd landschap "Kastelensite". Deze aanvraag beoogt de regularisatie van een aantal verlichtingspalen van 5m hoog die geplaatst zijn in strijd met de bouwvergunning verleend op 15/01/2013, waarin verlichting tot maximum 75 cm was voorzien.

De plaatsing van de hogere verlichtingspalen vloeit voort uit het functioneel karakter van deze fietsroute die ook veilig begaanbaar moet zijn voor scholieren en pendelaars tussen 6u en 22u, zowel in de zomer als in de winter.

In 2012 heeft de Stad Gent hierover gesprekken gevoerd met het Agentschap Onroerend Erfgoed dat voorstander was van lage verlichting om lichthinder te voorkomen in het beschermd landschap.

Onder bemiddeling van de toenmalige gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen is uiteindelijk gekozen voor een oplossing voor lage verlichtingspalen met LED-verlichting die dagelijks gedoofd worden tussen 22u en 6u. Deze oplossing is bevestigd bij bericht van het Agentschap Onroerend Erfgoed van 20 december 2012.

Dit akkoord is echter niet doorgevoerd in het kader van de op dat moment lopende bouwvergunningaanvraag, zodat in de bouwvergunning uiteindelijk de lage verlichting (tot 75 cm) vergund is, en niet de verlichting waarover een akkoord was bereikt.

In de loop van 2021 is de Stad Gent door Onroerend Erfgoed aangemaand om de verlichting aan te passen in overeenstemming met de bouwvergunning.

N.a.v. deze aanmaningen heeft de Stad Gent op 28 maart 2022 een toelatingsaanvraag ingediend om de verlichtingspalen van 5m hoog te mogen plaatsen in plaats van de verlichting opgenomen in de bouwvergunning.

De reden voor de plaatsing van hogere verlichting (5m hoog - LED licht - vlak geplaatst) i.p.v. lage grondverlichting is in de aanvraag in grote lijnen als volgt beargumenteerd:

Het fietspad heeft altijd een statuut gekregen van functioneel fietspad. D.w.z. niet alleen heeft het een doel om recreatieve fietsers te laten genieten van de natuur waaruit het beschermde gebied bestaat, maar ook een functioneel doel waarbij scholieren en personen die van en naar het werk fietsen een comfortabel en veilig traject aan te bieden die tot buiten het Gents grondgebied leidt.

Het Oudespoorwegfietspad (...) biedt iets wat de grote invalswegen niet kunnen bieden: een rustig en aangenaam fietspad die de gebruiker in een conflictarme omgeving laat fietsen in een mooie naturomgeving van en naar Gent. Het ontbreken van degelijke verlichting op een functioneel fietspad maakt het fietspad alleen bruikbaar tijdens daguren.

Bolderverlichting (lage verlichting zoals die 75cm) geeft geen verlichting waar gezichtsherkenning mogelijk is, het is alleen maar een geleiding en licht alleen het vlak van het fietspad uit. In de winter is dit problematisch, het functionele gebruik wordt dan totaal ontnomen aan het fietspad omdat zowel 's morgens, late namiddag en avond de fietser in het donker zit, alleen het oppervlak van het fietspad is door de bolderverlichting verlicht. Dit geeft een fietser geen enkel zicht of veiligheidsgevoel. (...)

Omdat het Overlegplatform Zwijnaarde en stad Gent vreesden voor een mooi maar grotendeels onbruikbaar functioneel fietspad leidde dit tot een overleg tussen Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE), Stad Gent onder leiding van de toenmalige Gouverneur van Oost-Vlaanderen. Enerzijds waren de bezorgdheden van AOE dat dit een beschermd landschap is waar flora en vooral fauna extra aandacht verdienen. Anderzijds waren er het beperkte gebruiksgemak, technische beperkingen en ongewenste financiële gevolgen van de voorwaarde in het advies. Het overleg legde volgende problemen bloot waarin alle partijen samen naar een oplossing hebben gezocht.

- Het zoeken naar voedsel van fauna (in dit geval dieren die jagen in de schemer en nacht met name vleermuizen) mochten niet gehinderd worden door de verlichting. Strooilicht was en is uit de boze, alleen het fietspad diende uitgelicht te worden.

- Het groen van het beschermd gebied moet optimaal in het donker liggen, dus alleen het uitlichten van het pad was van belang.

- Lichtpunten van maximaal 75cm hoog (ook wel gekend onder de naam bolderverlichting) is heel gevoelig aan beschadiging bij groen onderhoud en wordt ook veel meer gevandaliseerd dan gewone verlichting op hogere paal. Lichtpunten vanaf 5m hoogte zijn veel moeilijker bereikbaar, ook vanop een fiets en dus beter beschermd. Bolderverlichting geeft daarbij een scheerlicht die geen gezichtsherkenning toelaat, wat gebruikers een onveilig gevoel geven als een tegenligger op hen afkomt.

(...) Omdat toen LED verlichting voor toepassing op het openbaar domein net op de markt begon te verschijnen, LED licht de specifieke eigenschap heeft heel erg afgelijnd te zijn (geen strooilicht zoals bij de oudere verlichting), gaf dit de mogelijkheid heel gericht alleen het fietspad uit te lichten door het plaatsen van het lichtpunt onder een hoek van 0°. Dit is dan ook zo in het

overleg voorgesteld om het fietspad uitsluitend met LED verlichting uit te lichten om de bezorgdheden van Agentschap Onroerend Erfgoed weg te nemen.

Hiermee kon het doel bereikt worden om alleen het fietspad uit te lichten zonder dat er licht naar boven of ver naast het fietspad terecht komt (strooilight), een belangrijke vraag die tijdens het overleg naar voren was geschoven. Omdat het LED licht zo sterk afgelijnd is, hield dit ook in dat de verlichte zone heel sterk afgelijnd en beperkt is zodat het minimaal storend zou zijn voor de omgeving én de fietser een voldoende veiligheidsgevoel geven tijdens de donkere uren. Hierbij werd ook overeengekomen het hele fietspad te verlichten, niet alleen de kruispunten omdat dit het fietspad over een grote lengte in het donker zou houden, wat net een bezorgdheid was van het Overlegplatform Zwijnaarde en stad Gent.

Om het licht optimaal aan het fietspad te houden, zijn de lichtpunten ook onder een hoek van 0° geplaatst (dwz horizontaal, vlak)."

De oplossing die onder bemiddeling van de gouverneur is tot stand gekomen, was een goed uitgebalanceerd compromis tussen enerzijds de eisen van het Agentschap Onroerend Erfgoed m.b.t. het beschermde landschap en anderzijds de vereisten van een afdoende openbare verlichting van een functionele fietsverbinding. Het is dit compromis waarvoor nu formeel de toelating van het Agentschap is gevraagd.

Op 11 april ontving de Stad Gent het weigeringsbesluit van het Agentschap Onroerend Erfgoed. De weigering is gemotiveerd op grond van het argument "*dat de noodzaak niet aangetoond wordt van de aangevraagde verlichting voor de functionaliteit van het fietspad en de veiligheid van de fietser, terwijl de in de bouwvergunning toegelaten verlichting zo bepaald zou zijn dat ze tegemoet komt aan de eisen van functionaliteit en veiligheid met in acht name van de beschermingswaarden van het landschap.*"

De aangevraagde verlichting zou afbreuk doen aan de bescherming van het goed: "*Historisch zijn spoorwegtracés immers nooit verlicht geweest en zorgt de huidige geplaatste verlichting voor een uitlichting en accentuering van de bedding in het landschap, wat op zich de integratie en ruimtelijke beleving van het landschap sterk verstoort. De hoge verlichtingspalen zijn bovendien dermate zichtbaar dat ze naast de verstoring en gebrek aan integratie de esthetische waarde van het landschap aantasten. Naast deze aantasting van de historische en esthetische waarde en aldus de ruimtelijke beleving van het landschap heeft dergelijk type verlichting ook een negatieve impact op de natuurwetenschappelijke waarde van het landschap door het ontstaan van een continu lichtlint in het open ruimte gebied, wat de fauna verstoort. De voorwaarden opgenomen in de omgevingsvergunning hadden hierbij als doel om dit te voorkomen. Het huidige gekozen verlichtingstype in combinatie met een continu lint blijft hierbij negatief voor de omgeving en is daarom niet toelaatbaar.*"

Tegen de weigering staat een administratief beroep open bij de Minister in toepassing van artikel 6.3.13 e.v. van het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet.

Het is aangewezen om tegen deze weigering administratief beroep aan te tekenen bij de Vlaamse Minister.

Bijgevoegde bijlage(n):

- OVL_ongunstig.advies_verlichtingspoor_kastelensite.pdf

Beslissing

Beslist het volgende:**Artikel 1:**

administratief beroep in te dienen bij de Vlaamse Minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed tegen het besluit van 11 april 2022 van het Agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij de toelatingsaanvraag van de Stad Gent voor (de regularisatie van) het plaatsen van verlichtingspalen van 5m hoog langsheen de fietsroute Gent - De Pinte (Oudespoorwegfietspad in de Kastelensite) wordt geweigerd omdat die openbare verlichting afbreuk zou doen aan de beschermingswaarde van het beschermd landschap en onvoldoende de noodzaak van die verlichting aangetoond is voor de functionaliteit van de fietsroute en voor de veiligheid van de fietsers.

Belangrijke bepalingen

-

2022_CBS_04569 - Indienen van een administratief beroep bij de Vlaamse Minister tegen de weigering van de aanvraag voor het plaatsen van verlichtingspalen van 5 m hoog langsheen het fietspad op de oude spoorweg Gent - De Pinte (Kastelenroute)